

HE 149/2024: Huomioita ohjauksesta, alueiden erilaistumisesta ja itsehallinnosta

Hallintovaliokunta 12.11.2024

Jenni Airaksinen
Toimitusjohtaja

Kolme näkökulmaa uudistamiseen HE 149/2024

- Ohjauskeinot
- Alueiden erilaistuminen
- Hyvinvointialueiden itsehallinto ja eri tasojen roolit

Valtion ohjauskeinot

- Normiohjaus (Keppi)
 - Lainsäädäntö, joka useimmiten valikoituu keinoksi
- Resurssiohjaus (Porkkana)
- Informaatio-ohjaus ja vuorovaikutusohjaus (Saarna)
 - Saarna ja valistus: kehittämishankkeet ja suositukset
- Reformiohjaus
 - Hallinnonuudistukset

Olennaiset toiminnan parantamisen keinot tunnistettu, miten kohti uutta?

Digi- ja etäpalvelut, kotisairaala, jalkautuvat ja liikkuvat arviointitiimit

Moderni ensihoitopalvelu ja potilassiirrot, kehittyvä lääkärihelikopteritoiminta

Yhteistyöaluetasoiset ja kansalliset etäpäivystys- ja konsultaatiomahdollisuudet.

Alueiden erilaistuminen

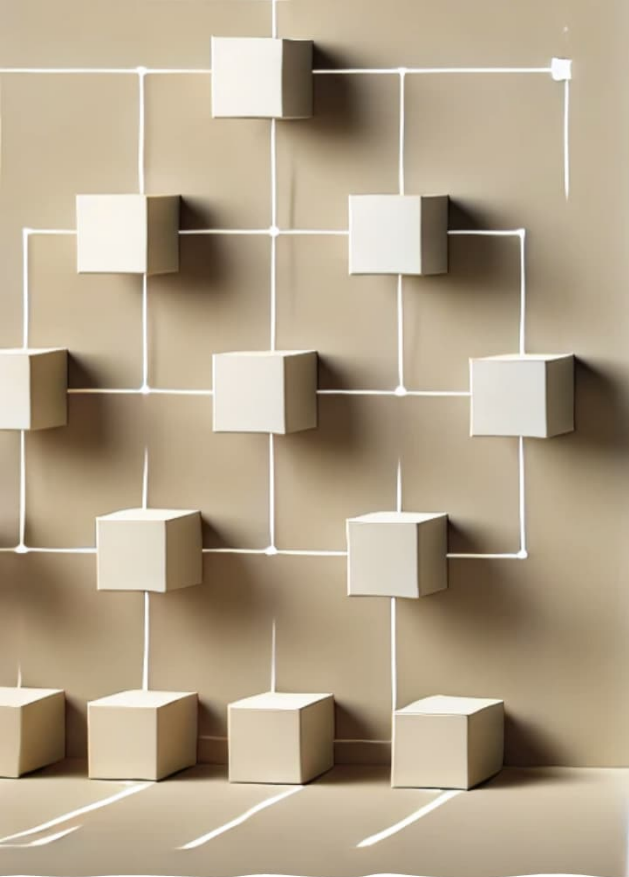
- Esityksessä korostuu tarve vastata tilanteeseen, jossa väestö on kehittynyt ja kehittyy eri tavoin eri alueilla ja osaajapula pahenee. palvelurakenne ei kuitenkaan ole riittävän nopeasti muovautunut vastaamaan haasteisiin.
- Aikaisemmista reformeista (mm. Kainuun hallintokokeilu) on opittu, että alueellinen päätöksenteko pyrkii pitämään palvelurakenteen mahdollisimman venyneenä mahdollisimman pitkään, koska useimmiten keskittäminen heikentää palveluiden saavutettavuutta jossain asukasryhmässä
- Kysymykseen siitä, miten paljon ko. esityksessä kuvattu muutos kiihdyttää alueiden eriytymistä, on erittäin vaikea vastata tyhjentävästi. Käytännössä muutoksella on kuitenkin vaikutuksia sekä alueen talouteen, koulutettujen ihmisten työpaikkavalikoimaan ja jossain määrin sitä kautta jopa muuttoliikkeeseen.

Hyvinvointialueiden itsehallinto

- Esitys ohentaa entisestään hyvinvointialueiden ohutta itsehallintoa, mitä esimerkiksi perustuslakivaliokunta pitää sangen ongelmattomana, koska jo tällä hetkellä normeilla ohjataan voimakkaasti millaista toimintaa missäkin sairaalassa voi olla – tutkijana on kysyttävä, millaisella polulla olemme?
- Mitä enemmän hyvinvointialueiden itsehallintoa rajoitetaan, sitä suurempi paine syntyy tarkastella myös koko alueellisen päätöksentekoapparaatin mielekkyyttä terveydenhuollon yhteydessä.
- Terveydenhuollon, myös sen rakenteen kehittämisessä näyttää siltä, että alueellinen näkemys saa väistyä asiantuntijanäkemyksen ja taloudellisen logiikan tieltä.

Kiitos huomiosta!